

UZASADNIENIE

W. P. złożyła do tutejszego Sądu wniosek o zatwierdzenie uchylecia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po K. T. zmarłej dnia 18 grudnia 2013 r. w B., mającej miejsce ostatniego zwykłego pobytu w B..

W uzasadnieniu podniosła, że zmarła była jej siostrą, jednak nie utrzymywała z nią od wielu lat żadnych kontaktów, ponieważ siostra nadużywała alkohol. Wnioskodawczyni wskazała, iż spadkodawczyni miała dorosłego syna oraz, że przebywała długi czas w Szpitalu Wojewódzkim dla Nerwowo i Psychicznie (...) w B.. W. P. wskazywała, że o zgonie K. T. dowiedziała się 5 maja 2016 r. z pisma, które otrzymała z (...) S.A. w G., a w którym to wzywano ją do przedstawienia dokumentacji spadkowej oraz, że nie miała i nie ma żadnej wiedzy co do rzeczywistego stanu spadku, dodając, że gdyby odpowiednio wcześniej znała datę zgonu siostry, mogłaby skutecznie próbować ustalić stan spadku i w terminie sześciu miesięcy złożyć oświadczenie o jego przyjęciu lub odrzuceniu, a brak niezbędnej wiedzy w tym zakresie uniemożliwił jej dochowanie ustawowego terminu.

Na rozprawie wnioskodawczyni podtrzymywała złożony wniosek, dodając, że syn jej zmarłej siostry nazywa się J. C. oraz wskazując, że o śmierci siostry dowiedziała się, gdy podczas Wszystkich Świętych w 2016 r. zobaczyła jej pomnik na cmentarzu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. T. zmarła w dniu 18 grudnia 2013 r. w B., gdzie ostatnio przed śmiercią zamieszkiwała. Była wdową, miała jednego syna – J. C..

dowód - odpisu skróconego aktu zgonu karta 4 akt,

- zeznania wnioskodawczyni W. P. – karta 16-17 akt (min. 00:21:32 nagrania)

- dane z bazy (...) - SAD – karta 2021 i 26-28 akt.

W. P. jest siostrą zmarłej K. T., jednak nie utrzymywała z nią kontaktów, nie była na jej pogrzebie, nikt nie poinformował jej o śmierci siostry.

dowód - zeznania wnioskodawczyni W. P. – karta 16-17 akt (min. 00:21:32 nagrania)

Pismami z dnia 05.05.2016 r. i 08.06.2016 r. (...) S.A. w G. poinformował wnioskodawczynię, że K. T. posiada nieuregulowane zadłużenie wynikające z kredytu konsumpcyjnego nr (...) z dnia 15.06.2002 r. oraz że nastąpił zgon kredytobiorcy, a zatem powyższy dług wszedł do masy spadkowej po zmarłym, prosząc jednocześnie o podanie danych zstępnych K. T. i przesłanie dokumentacji dotyczącej nabycia bądź odrzucenia spadku, sporządzonego spisu inwentarza lub działu spadku.

dowód - pisma (...) S.A. z dnia 5.05.2016 r. i 8.06.2016 r. - karta 13-14 akt

Na rozprawie w dniu 27 czerwca 2017 r. W. P. złożyła oświadczenia, że uchyła się skutków niezłożenia w terminie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku po K. T. oraz, że spadek po K. T. z wszystkich tytułów powołania do spadku odrzuca.

dowód – oświadczenia – karta 18 akt

W tutejszym Sądzie nie toczyło się postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku po K. T.. Do tutejszego Sądu nie wpłynęły żadne oświadczenia spadkowe po w/w. Nie toczyły się także sprawy o odebranie oświadczenia spadkowego po K. T..

okoliczności znane z urzędu

Sąd zważył co następuje:

Wniosek W. P. nie zasługuje na uwzględnienie.

Oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku tak jak każde oświadczenie woli może być dotknięte wadą. Artykuł 1019 k.c. reguluje uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia złożonego pod wpływem błędu lub groźby lub niezłożenia - z tych samych powodów - oświadczenia w terminie. Zgodnie z art. 1019 § 1 k.c. jeżeli oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku zostało złożone pod wpływem błędu lub groźby, stosuje się przepisy o wadach oświadczenia woli z następującymi zmianami:

- 1) uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia powinno nastąpić przed sądem;
- 2) spadkobierca powinien jednocześnie oświadczyć, czy i jak spadek przyjmuje, czy też go odrzuca.

Spadkobierca, który pod wpływem błędu lub groźby nie złożył żadnego oświadczenia w terminie, może w powyższy sposób uchylić się od skutków prawnych niezachowania terminu (§ 2), przy czym uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku wymaga zatwierdzenia przez sąd (§ 3)

Zgodnie z art. 926 § 1 k.c., powołanie do spadku wynika z ustawy albo z testamentu. Dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo gdy żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą (§2). Ustawa ściśle określa nie tylko krąg spadkobierców ustawowych, lecz także kolejność powoływania do spadku osób z tego kręgu. I tak, stosownie do art. 931 § 1 i 2 k.p.c., w pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek; dziedziczą oni w częściach równych. Jednakże część przypadająca małżonkowi nie może być mniejsza niż jedna czwarta całości spadku. Jeżeli dziecko spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadł, przypada jego dzieciom w częściach równych. Przepis ten stosuje się odpowiednio do dalszych zstępnych. Stosownie zaś do art. 932. § 1 k.c. w braku zstępnych spadkodawcy powołani są do spadku z ustawy jego małżonek i rodzice. Jeżeli jedno z rodziców spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadł, przypada rodzeństwu spadkodawcy w częściach równych (§ 4).

Należące zatem do kręgu spadkobierców ustawowych osoby fizyczne ustawodawca dzieli na grupy, dochodzące do dziedziczenia w ustalonej kolejności. W pierwszej grupie dziedziczy małżonek i zstępni zmarłego, w drugiej grupie zaś małżonek, rodzice, rodzeństwo i zstępni rodzeństwa spadkodawcy, dziadkowie i ich zstępni oraz pasierbowie. Druga grupa spadkobierców dochodzi do dziedziczenia w razie braku zstępnych, dopóki więc żyje chociażby jeden zstępny (dziecko, wnuk, prawnuk, przysposobiony) zmarłego, to wyłącza on od dziedziczenia drugą grupę spadkobierców ustawowych, o ile nie zostanie pozbawiony tytułu powołania do spadku, na przykład na skutek uznania za niegodnego (Kidyba A. (red.), Niezbecka E., Kodeks cywilny. Komentarz. Tom IV. Spadki)

Z kolei po myśli art. 1012 k.c. spadkobierca może bądź przyjąć spadek bez ograniczenia odpowiedzialności za długi (przyjęcie proste), bądź przyjąć spadek z ograniczeniem tej odpowiedzialności (przyjęcie z dobrodziejstwem inwentarza), bądź też spadek odrzucić. Zgodnie natomiast do art. 1015 § 1 k.c. oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania.

Przewidziany w art. 1015 § 1 k.c. sześciomiesięczny termin do złożenia oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku z ustawy rozpoczyna się z dniem, w którym spadkobiercy dowiedzieli się o tytule swojego powołania, gdzie dla

spadkobiercy ustawowego będzie to z reguły dzień dowiedzenia się o śmierci spadkodawcy, ale w przypadku dalszych spadkobierców (którzy są powoływani do dziedziczenia w następstwie odrzucenia spadku przez spadkobierców wcześniej powołanych), może to być dzień, w którym spadkobierca powołany w dalszej kolejności dowiedział się o odrzuceniu spadku przez osoby wyprzedzające go przy dziedziczeniu ustawowym (por. Skowrońska-Bocian Elżbieta, w: Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga czwarta. Spadki; LexisNexis, 2011). W tym miejscu należy wskazać, iż wskazany w art. 1015 § 1 k.c. termin jest terminem zawitym prawa materialnego, do biegu którego mają zastosowanie art. 110 do 116 k.c. Początek toku tego czasu liczony jest w odniesieniu do każdego spadkobiercy od dnia, w którym dowiedział się on z właściwego, pewnego źródła o tytule powołania. Oznacza to, że oddzielnie liczony jest jego bieg zarówno co do każdego spadkobiercy, jak i co do dla każdego z tytułów powołania. Przy dziedziczeniu ustawowym w razie dojścia do spadku spadkobiercy powołanego w dalszej kolejności, z uwagi na odrzucenie spadku przez wyprzedzającego go spadkobiercę, termin do złożenia oświadczenia przez spadkobiercę dochodzącego w dalszej kolejności, rozpoczyna się od dnia, w którym dowiedział się on o odrzuceniu spadku przez wyprzedzającego go spadkobiercę.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, iż dla wnioskodawczynie W. P. stypizowany w art. 1015 § 1 k.c. termin sześciu miesięcy na złożenie oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku po K. T. w istocie nie rozpoczął jeszcze swojego biegu. Otóż w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego w postaci skróconego aktu zgonu, danych z bazy (...)–SAD, jak również zeznań samej wnioskodawczynie, nie sposób uznać, ażeby wnioskodawczynie dowiedziała się o tytule swojego powołania do spadku, co w konsekwencji rozpoczynałoby bieg terminu do złożenia stosowego oświadczenia spadkowego. Zważyć bowiem należy, iż wnioskodawczynie nie posiada żadnych informacji w przedmiocie sporządzenia przez spadkodawczynię testamentu, a w przypadku dziedziczenia ustawowego należy do kręgu spadkobierców ustawowych powołanych dopiero w dalszej kolejności, zaś brak jest jakichkolwiek danych o okolicznościach wyłączających od dziedziczenia wyprzedzającego ją spadkobiercę – zstępnego spadkodawczynie J. C..

Otóż do tutejszego Sądu, będącego Sądem spadku, nie wpłynęły żadne oświadczenia spadkowe po spadkodawczynie, w tym oświadczenie J. C. o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku. Nie toczyła się także sprawa o odebranie oświadczenia spadkowego po K. T., ani też sprawa o stwierdzenia nabycia spadku po K. T.. W konsekwencji powyższego, przy braku wiedzy o rozrządzeniach testamentowych, kierując się ustalonym przez ustawodawcę porządkiem dziedziczenia ustawowego, wobec braku danych o okolicznościach wyłączających spadkobierców z pierwszej grupy od dziedziczenia, uznać należy, że syn spadkodawczynie dziedziczy w pierwszej kolejności i w braku małżonka, wyłącza od dziedziczenia wszystkich dalszych krewnych zmarłej, w tym wnioskodawczynię W. P.. Dopiero zaś uzyskanie przez wnioskodawczynię z właściwego, pewnego źródła informacji o tytule swojego powołania do spadku w wyniku wyłączenia J. C. od dziedziczenia po K. T., przykładowo w wyniku odrzucenie spadku, uznania za niegodnego dziedziczenia, otwierałoby bieg sześciomiesięcznego terminu do złożenia przez wnioskodawczynię oświadczenia spadkowego po K. T.. Skoro na obecnym etapie wnioskodawczynie takimi informacjami nie dysponuje, a wedle zebranych dowodów istnieje spadkobierca powołany w pierwszej kolejności do dziedziczenia z ustawy, wyłączający od dziedziczenia wnioskodawczynię jako siostrę zmarłej K. T., to tym samym wniosek o zatwierdzenie uchylenia się od skutków niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po K. T. jako bezprzedmiotowy i przedwczesny podlega oddaleniu. Zdaniem Sądu nie doszło do uchybienia terminowi do złożenia oświadczenia przez W. P., albowiem z uwagi na stan wiedzy wnioskodawczynie termin ten nie rozpoczął jeszcze swego biegu, a wobec tego brak jest podstawy do zatwierdzenia uchylenia się od skutków niezłożenia oświadczenia spadkowego w terminie.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, na postawie wskazanych przepisów, orzeczono jak w sentencji postanowienia.

Sygn. akt I Ns 39/17

Zarządzenia:

1. odnotować,

2. odpis postanowienia wraz z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawczyni wraz z pouczeniem o apelacji,

3. kal. 14 dni

G., dnia 19 września 2017 r.